

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย

ที่ สค ๑๘๓/๒๕๕๔

เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
เกี่ยวกับชื่อผู้ประเมินบทความ

ผู้อุทธรณ์ : ว่าที่ร้อยตรี ก.
หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

อุทธรณ์เรื่องนี้ได้ความว่า ว่าที่ร้อยตรี ก. ผู้อุทธรณ์ รองศาสตราจารย์คณะทรัพยากรมนุษยศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ มีหนังสือลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ถึงผู้อำนวยการสำนักวิจัย และหัวหน้ากองบรรณาธิการวารสารพัฒนบริหารศาสตร์ ขอข้อมูลข่าวสาร กรณีผู้อุทธรณ์ได้เสนอบทความเรื่อง “ผลกระทบของสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กรด้านเศรษฐกิจ และพลังการแข่งขันในอุตสาหกรรม กับสภาพแวดล้อมภายในด้านประโยชน์เกื้อกูล และความปลอดภัยที่มีผลต่อการปฏิบัติศาสนกิจของพระภิกษุสามเณรในจังหวัดชายแดนภาคใต้” แต่กองบรรณาธิการได้ปฏิเสธการตีพิมพ์ในวารสารดังกล่าว จำนวน ๓ รายการ คือ

๑. มาตรฐานและหลักการในการวิจารณ์บทความ
๒. ชื่อผู้พิจารณาวิจารณ์บทความ
๓. วิธีการกำหนดคุณสมบัติ คัดเลือกผู้วิจารณ์บทความให้ตรงกับลักษณะของบทความต่างๆ

หัวหน้ากองบรรณาธิการร่วม วารสารพัฒนบริหารศาสตร์ มีหนังสือลับ ที่ ศธ ๐๕๒๖.๐๖ /วส ๓๕๒ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๔ ถึงผู้อุทธรณ์ แจ้งเปิดเผยขั้นตอนการพิจารณาบทความเพื่อลงพิมพ์ในวารสาร มาตรฐานและหลักการในการวิจารณ์บทความ และหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ประเมินบทความ แต่ปฏิเสธการเปิดเผยชื่อผู้ประเมินบทความ โดยให้เหตุผลว่าเป็นนโยบายของวารสารที่จะไม่เปิดเผยชื่อผู้เขียนให้ผู้ประเมินทราบ และไม่เปิดเผยชื่อผู้ประเมินให้ผู้เขียนทราบ (Double-blind Review)

คำวินิจฉัย ที่ สค ๑๘๓/๒๕๕๔

ผู้อุทธรณ์จึงมีหนังสือลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๔ อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารชื่อผู้อ่านบทความดังกล่าว

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายได้พิจารณาคำอุทธรณ์ เหตุผลในการไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ประกอบกับข้อมูลข่าวสารที่ขอให้จัดส่งมา ทั้งได้รับฟังคำชี้แจงด้วยวาจาของผู้อุทธรณ์และของผู้แทนสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ด้วยแล้ว ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าผู้อุทธรณ์ได้เสนอบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสารพัฒนบริหารศาสตร์ซึ่งเป็นวารสารของสถาบัน แต่ได้รับการปฏิเสธ โดยกองบรรณาธิการแจ้งเหตุผลในการปฏิเสธหรือประเด็นที่สมควรแก้ไขในเนื้อหาของบทความเพียง ๒ บรรทัด ต่อมาเมื่อผู้อุทธรณ์ขอทราบหลักเกณฑ์ในการพิจารณาเพื่อตีพิมพ์บทความในวารสาร ก็ได้มีการแจ้งประเด็นที่สมควรแก้ไขเพิ่มเติมอีก ๒ หน้า ทำให้ผู้อุทธรณ์มีข้อสงสัยเกี่ยวกับการพิจารณาบทความเนื่องจากประเด็นเพิ่มเติมที่กองบรรณาธิการแจ้งนั้น ต่างจากประเด็นที่ได้เคยแจ้งในการปฏิเสธในครั้งแรก นอกจากนั้นเมื่อผู้อุทธรณ์ได้เสนอบทความฉบับเดียวกันเพื่อตีพิมพ์ในวารสารฉบับอื่นก็ได้รับการตีพิมพ์ให้ การปฏิเสธไม่ตีพิมพ์บทความดังกล่าวกระทบต่อความเชื่อมั่นในการประกอบวิชาชีพของผู้อุทธรณ์ซึ่งดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์และมีหน้าที่ในการสอนนักศึกษา อีกทั้งกระทบต่อความเชื่อมั่นในมาตรฐานทางวิชาการในการทำงานวิจัยของผู้อุทธรณ์ รวมไปถึงความก้าวหน้าในการทำงาน เนื่องจากในการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนของสถาบัน กำหนดให้ต้องเสนองานวิจัยหรือบทความซึ่งต้องมีการตีพิมพ์ลงในวารสารทางวิชาการ หากไม่มีการตีพิมพ์เป็นเงื่อนไขประการหนึ่งที่จะไม่ได้รับการพิจารณาให้เลื่อนเงินเดือน ผู้อุทธรณ์เห็นว่าวารสารพัฒนบริหารศาสตร์ดำเนินงานโดยกองบรรณาธิการของสถาบันและโดยงบประมาณแผ่นดิน จึงเป็นการทำงานในระบบราชการ เมื่อได้ปฏิเสธการตีพิมพ์ซึ่งทำให้เกิดผลกระทบต่อบุคลากรของสถาบัน การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการทำงานจะแสดงให้เห็นถึงความโปร่งใสในการบริหารงานของกองบรรณาธิการและหน่วยงาน ดังนั้น จึงต้องการทราบชื่อผู้อ่านบทความ

ผู้แทนสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ชี้แจงขั้นตอนการพิจารณาบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสารว่ามีสองขั้นตอน คือ ในขั้นตอนแรกจะเป็นการพิจารณาโดยกองบรรณาธิการ ๒ คน จากกองบรรณาธิการที่มีอยู่จำนวน ๙ คน ซึ่งรายนามของกองบรรณาธิการได้มีการเปิดเผยในวารสารพัฒนบริหารศาสตร์ทุกฉบับอยู่แล้ว หากกองบรรณาธิการ ๒ คน เห็นพ้องต้องกันว่ามีความไม่เหมาะสม

คำวินิจฉัย ที่ สค ๑๘๓/๒๕๕๔

กองบรรณาธิการจะประชุมร่วมกันและแจ้งปฏิเสธการตีพิมพ์ ทั้งนี้ หากมีการแก้ไขบทความตามที่ กองบรรณาธิการเสนอก็อาจได้รับการพิจารณาใหม่ได้ แต่หากกองบรรณาธิการ ๒ คน มีความเห็น แตกต่างกันจะเสนอให้กองบรรณาธิการอีกคนหนึ่ง หรือหัวหน้ากองบรรณาธิการหรือหัวหน้ากอง บรรณาธิการร่วมเป็นผู้พิจารณาบทความด้วย ในกรณีที่กองบรรณาธิการมีความเห็นว่าบทความมี ความเหมาะสมที่จะตีพิมพ์ จึงจะไปสู่ขั้นตอนที่สองคือการจะส่งบทความให้ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้อ่าน และประเมินบทความดังกล่าวต่อไป ในการพิจารณาบทความของผู้ทรงคุณวุฒินั้นได้มีการปฏิเสธใน ขั้นตอนแรกซึ่งเป็นการพิจารณาของกองบรรณาธิการ การส่งบทความให้กองบรรณาธิการพิจารณานั้น จะไม่มีการเปิดเผยชื่อผู้เขียนบทความให้ผู้อ่านและประเมินบทความทราบตั้งแต่ในขั้นแรก อันเป็นการ ยึดถือตามแนวทางปฏิบัติที่เป็นสากลในการปฏิบัติงานวารสารในการประเมินบทความแบบสองทาง (Double-blind Review) กล่าวคือ จะไม่เปิดเผยชื่อผู้เขียนให้ผู้ประเมินบทความทราบ และไม่เปิดเผย ชื่อผู้ประเมินบทความให้ผู้เขียนทราบ และกองบรรณาธิการจะไม่เปิดเผยทั้งชื่อผู้เขียนและชื่อผู้อ่านและ ประเมินบทความให้บุคคลอื่นทราบด้วยเช่นกัน เพื่อรักษาผลประโยชน์ของบุคคลดังกล่าว เพราะจะ ทำให้เกิดผลในทางลบและสร้างความขัดแย้งในทางวิชาการ

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการ แผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายพิจารณาแล้ว เห็นว่า วารสารพัฒนบริหารศาสตร์บริหารงานโดย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ดังนั้น การดำเนินงานของกองบรรณาธิการของวารสารจึงเป็น การปฏิบัติราชการประการหนึ่งซึ่งต้องมีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ คณะกรรมการฯ ได้พิจารณา แนวทางปฏิบัติในการประเมินบทความแบบสองทาง (Double-blind Review) ที่สถาบันบัณฑิต พัฒนบริหารศาสตร์ใช้เป็นเหตุผลในการไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารแล้ว เห็นว่า แม้การไม่เปิดเผยชื่อ ผู้ประเมินบทความจะเป็นแนวทางปฏิบัติในการปฏิบัติงานวารสารก็ตาม แต่เหตุผลดังกล่าวไม่เข้า ลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจมีคำสั่งมิให้เปิดเผยได้ อีกทั้งกรณีนี้การได้รับการตีพิมพ์ บทความหรือไม่นั้นไม่กระทบต่อผู้เสนอบทความซึ่งเป็นบุคลากรของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เองด้วย เมื่อการพิจารณาบทความของผู้ทรงคุณวุฒิได้ดำเนินการเสร็จสิ้นโดยแจ้งผลให้ผู้ขอทราบบทราบ แล้ว และผู้ขอทราบบมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงในข้อมูลข่าวสารที่มีคำขอ จึงสมควรเปิดเผยชื่อผู้ประเมิน บทความให้ผู้ขอทราบบได้

คำวินิจฉัย ที่ สค ๑๘๓/๒๕๕๔

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย จึงมีคำวินิจฉัยให้สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เปิดรายชื่อผู้ประเมินบทความแก่ผู้อุทธรณ์

นายชัยรัตน์ มาประณีต

หัวหน้าคณะที่ ๒

พลเอก สุพิทย์ วรอุทัย

กรรมการ

นางธิดา ศรีไพพรรณ

กรรมการ

นายพูลประโยชน์ ชัยเกียรติ

กรรมการ

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ เทพ หิมะทองคำ

กรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปราโมทย์ ประจนปัจจนึก

กรรมการผู้รับผิดชอบสำนวนอุทธรณ์

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

วันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๔